

Inguna Vecvagare, ārste – homeopāte, Latvijas Homeopātu asociācijas prezidente:

Kā tas nākas, ka šajā informācijas laikmetā, kur neuzzināt ir daudz grūtāk, kā uzzināt, sabiedrībā aizvien valda daudz aizspriedumu pret homeopātiju?

Problēma slēpjas tajā, ka tradicionālās medicīnas ārsti netiek apmācīti, pat pamata medicīniskās izglītības līmenī viņiem netiek sniegta informācija par to, kas tā tāda homeopātija ir un kādas ir tās iespējas. Pagaidām izskatās, ka neviena no augstskolām negrasās šajā jautājumā arī mainīt savu nostāju. Studentiem māca uzmanīties no “dabīgām zālēm”. Arī rezidentūras programma, kas paredz apmācīt jaunus homeopātus, ir iestrēgusi projekta stadijā. Nav īsti skaidrs, kādēļ augstskolas tam tik ļoti pretojas. Arguments parasti ir vienkāršs – nav pētījumu par homeopātijas lietderīgumu, kas arī nav taisnība. Domāju, ka tad, ja ārsti būtu informēti, arī sabiedrības attieksme pret homeopātiju mainītos. Latvijā, kā zināms par homeopātu var strādāt tikai speciālists, kurš ir ieguvis ārsta diplomu. Tas nozīmē, ka visi homeopāti pirmkārt ir izglītoti tradicionālajā medicīnā, turpretim tradicionālās medicīnas speciālisti neko vai gandrīz neko nezina par homeopātiju. Tā ir nenormāla situācija mūsu izglītības laukā.

Ir bijuši mēģinājumi sašaurināt izpratnes plaisu starp tradicionālo medicīnu un homeopātiju?

Mēģinājumi ir bijuši, bet lai tas notiktu, jābūt kaut nelielai interesei no abām iesaistītajām pusēm. Pati personīgi esmu saņēmusi atteikumu no ārstu profesionālajām asociācijām, kad esmu centusies piedāvāt kādu sadarbības formu, lai stāstītu par homeopātiju. Bet tai pat laikā uz mūsu asociācijas sēdēm uzaicinātie speciālisti nākuši labprāt. Cilvēki tāpat kā ārsti ir dažādi. Homeopātiem savs darbs un lietderīgums nav jāpierāda. Ar prieku atbildam uz jautājumiem, ja tādi rodas. Jāteic gan pagaidām jautājumu vairāk ir no pacientiem, no bērnu vecākiem, nekā no ārstiem. Nevar arī gribēt, lai šī situācija mainītos strauji vienā dienā. Oficiālās medicīnas pārsvars ir tik milzīgs, ka vismaz 90% laukuma aizņem tradicionālā medicīna.

Tas nozīmē, ka homeopātam un ģimenes ārstam nevar būt viens un tas pats patients?

Var! Ļoti daudzos gadījumos tieši tā tas arī ir. Šobrīd, lai tīri juridiski patients varētu atrisināt savas tiesības un veselības problēmas, sistēma paredz, ka bez sava ģimenes ārsta neiztikt. Taču gudrākie ģimenes ārsti ļoti labi saprot, ka viņiem tiktu atvieglots darbs, ja pacienti ārstētos arī homeopātiski. 2008.gadā Vācijā un Šveicē

veica pētījumu, sadalot ārstu prakses divās daļās – vienā pacientiem akūtās vīrusu saslimšanas ārstēja ierastā kārtībā un ar tradicionālās medicīnas metodēm, bet otrā – pielietojot homeopātiju. Rezultāti izrādījās par labu homeopātijai, tāpēc Šveices valdība jau pieņēmusi lēmumu, ka no nākamā gada maija homeopātija šai valstī būs iekļauta valsts apmaksāto medicīnas pakalpojumu grozā. Nezinu, vai kāds ir aprēķinājis, cik liels cilvēkam varētu būt ieguvums no homeopātijas naudas izteiksmē, bet skaidrs, ka, piemēram, hronisku saslimšanu gadījumos, ieguvums veselībai ir novērtējams jau pēc pāris vizītēm. Nesen pie mums viesojās kolēģis no Itālijas, stāstīja par klīniskajiem gadījumiem savā homeopāta praksē. Viņam bija gadījums – 12 gadus vecai meitenei sākās miastēnija (hroniska autoimūna neiromuskulāra slimība), ko faktiski neārstē. Itālijā ir centrs, kur nonāk visi pacienti ar miastēniju, bet šo meiteni centra daktare aizveda arī pie homeopāta. Ārstēšanās bija veiksmīga un pēc gada, kad meitene atgriezās uz pārbaudēm miastēnijas centrā, tika izmeklēta, kāds cits ārsts apskatot ārstēšanās vēsturi un pēdējo izmeklējumu rezultātus, paziņoja, ka tā visticamāk bijusi sākotnēji nepareizi uzstādīta diagnoze. Vārdu sakot – nevis ir prieks par to, kādu rezultātu izdevies sasniegt ar homeopātiju, bet totāls noliegums, jo “tā nevar būt. Ja mēs to neārstējam, tad to neārstē neviens.” Līdzīga attieksme ir arī pie mums – ja homeopātija darbojas, sniedz labu rezultātu, to uztver kā nejaušu sakritību, bet, ja pret kādu vainu homeopātija nepalīdz, tūlīt tiek pasludināts, ka homeopātija vispār nav efektīga.

Pieļauju, ka reizēm gan pacientus, gan ārstus meklēt homeopātu attur bailes, ka tūdaļ teiks – nē antibiotikām, nē hormonālajai kontracepcijai, nē vakcīnām! Vai arī tas nav viens no populārajiem aizspriedumiem?

Homeopātijā ir viena problēma, kas pastāv visā pasaulē – ekstrēmisms. Arī es pazīstu tādus homeopātus, kuriem ir galēji viedokļi. Taču kas par daudz, tas par skādi. Galējības nevienā jomā nav pieļaujamas. Ja caur savu pacientu homeopāts nespēj sadarboties ar ģimenes ārstu, tas nav labi. Ja runa ir par vakcīnām, es arī teikšu, ka nepiekrītu ne tiem, kas apgalvo – jāvakcinējas pret visu iespējamo un pilnīgi visiem, bet neesmu arī starp tiem, kas vakcināciju noliedz pilnībā. Ir dažas vakcīnas pret kurām esmu kategoriska, bet nenosodīšu nevienu pacientu, kurš domā pretēji, kurš vakcinējas pats un vakcinē savus bērnus. Homeopātam jābūt ārstam visās jomās, visās izpratnēs un jautājumos.

Latvijā arī strādā jau pieminētie homeopāti – ekstrēmisti?

Jā. Redziet, katrā profesijā ir dažādas raudzes speciālisti – ir labi ārsti, skolotāji, santehniķi un dārznieki un ir tādi, kuri... vienkārši dara, bet mēs par viņu

profesionalitāti nepriecājamies. Uz homeopāta specialitāti attiecas tieši tas pats. Labumu nosaka, protams, ārstēšanas efektivitāte, bet ārstam ir jābūt ne tikai profesionālim, kurš prot izārstēt cilvēku, bet noteikti arī vienkārši ieinteresētai personai sava pacienta problēmā. Arī pacientam, kurš pie ārsta atnācis, jāuzņemas atbildība par to, kādu speciālistu viņš ir izvēlējis, jāpavaicā, vai viņam ir attiecīgais sertifikāts.

Kādās situācijās jūs kā homeopāte tomēr sūtāt savu pacientu pie kolēģa, kas pārstāv tradicionālo medicīnu?

Vai pati izsaucu ātro palīdzību un aizsūtu pacientu uz slimnīcu! Pavisam nesen kabinetā burtiskā nozīmē iekliboja paciente. Telefonsarunā viņa sacīja, ka šausmīgi sāpot vēders vienā pusē, visticamāk tā ir ginekoloģija, nav vēl sākušās mēnešreizes. Taču, redzot pacientes gaitu, kā viņa klibo, pievelkot labo kāju, man uzreiz pēc pozas bija skaidrs, ka tas ir aklās zarnas iekaisums, kas turklāt steidzami jāoperē. Ja vēl šī meitene būtu vērsusies pēc palīdzības mazliet ātrāk un es būtu viņai nozīmējusi piemēram *Bryonia*, varbūt būtu iztikuši bez operācijas, jo homeopātiski ir iespēja akūtu procesu pārtraukt. Tomēr – kur ir strutas, tur jāgriež. Cita situācija – kāda mamma vakarā zvana un stāsta, ka tikko ar bērnu bijuši slimnīcā, ārsts nozīmējis antibiotikas, nosūtījis ārstēties mājās. Diagnoze – kreisās puses pneimonija. Mamma jautā, vai var iztikt bez antibiotikām? Tā kā bija otrdienas vakars un mamma ar bērnu brauca mājās, sapratu, ka bez antibiotikām visticamāk neiztikt, taču, turpinot sarunu, šī sieviete stāstīja, ka ir kāda dīvaina izpausme – kad bērnam temperatūra ceļas, viņš ļoti daudz runā. Uzreiz izkristalizējas divas opcijas – tā tad iekaisums ir kreisajā pusē, un bērns pie stāvokļa pasliktināšanās daudz runā – es zinu, kāds preparāts šajā situācijā palīdz! Aptieka sagatavoja zāles un bērnu varēja uzsākt ārstēt. Divu dienu laikā mazais bija vesels. Gadījumi ir daudz un dažādi. Reizēm ieskatoties pacientam kaklā, tur redzamais ir pa īstam šausmīgs, bet – divas dienas ar precīzu preparātu un cilvēks atkal vesels. Akūti homeopātija strādā ļoti labi, ja vien spējam nozīmēt precīzo preparātu, balstoties uz konkrētiem, specifiskiem simptomiem, bet diemžēl gadās, ka tādu specifisku simptomu nemaz nav.

Un ko tad?

Tad sākas buksēšana, preparāta meklēšana jeb arī tiek piedāvāti vairāki preparāti. Protams, tādos gadījumos šo izveseļošanu nevar saukt par skaistu, bet drīzāk notiek darbs, nevis kā to paredz homeopātijas likumi, bet kā to paredz allopatiskie kanoni. Tad tā būs allopatiska ārstēšana tikai ar homeopātiskiem līdzekļiem. Tāpēc ar hroniskajiem gadījumiem ir vienkāršāk – mēs varam atvēlēt pacientiem laiku, lai

izietu “no – līdz”, atrodot īsto saslimšanas kodolu, piemeklējot attiecīgo preparātu, kas spēs dziļi un pamatīgi ārstēt.

Vai tikai pie mums Latvijā pret homeopātiju sabiedrībā ir tik neviennozīmīga attieksme?

Nē, tāda ir arī daudzviet citur. Tomēr Latvijā savā ziņā situācija ir pat labvēlīga, jo pie mums par homeopātu var strādāt tikai ārsts un homeopāta sertifikātu izsniedz Latvijās Ārstu biedrība. Nevaru nosaukt nevienu citu valsti Eiropā, kur homeopāti skaitītos piederīgi ārstu biedrībai. Iespējams, cīņa starp tradicionālās medicīnas ārstiem un homeopātiem lielā mērā ir cīņa par varu, ietekmi un medikamentiem. Kurai farmindustrijai gan būs vajadzīgs tāds patients, kam nevajag zāles? Ja kādreiz aptieka bija orientēta uz slimiem cilvēkiem, tad šobrīd pārsvarā uz veselajiem – uz aptieku jāiet ar savu atlaižu karti!

Kādam jābūt šim sadarbības modelim starp ārstu un ārstu – homeopātu jūsu skatījumā?

Kad sakām “ģimenes ārsts”, mēs nekad ar to nedomāsim homeopātu. Lai gan homeopāts arī var būt vislabākais ģimenes ārsts, jo šis speciālists ļoti interesējas gan par paša cilvēka pārslimotajām slimībām pagātnē, gan par to, kādas saslimšanas ir viņa ģimenē. Palīdzam pacientam izveidot homeopātisko ģimenes aptieciņu, jo katrai ģimenei tā būs cita. Uzskatu, ka homeopātam vajadzētu būt pieejamam jebkuram, uzdrīkstēšos teikt – vēl pirms ģimenes ārsta, jo ir daudz situāciju, kuras homeopāts var risināt daudz labāk. Piemēram, kaut vai tās pašas sezonālās augšējo elpceļu saslimšanas. Turklāt homeopātam jābūt pieejamam visiem vienā līmenī, ko var panākt tikai ar valsts apmaksātu pakalpojumu. Šobrīd tādas iespējas nav. Ja pie ģimenes ārsta var nokļūt samaksājot valsts noteikto pacienta iemaksu, pie homeopāta tā vienmēr ir maksas vizīte.

Turklāt bieži vien tā ir dārga. Pie dažiem speciālistiem par vizīti jāmaksā 100 eiro un vairāk...

Ārsts, kurš strādā tikai privāti, organizē visu savu darbu pats. Ir jāapmaksā telpas, ar esošo darbu saistītie izdevumi, jāsedz nodokļi. Otrkārt, homeopāts ne reti var atļauties dienā pieņemt nelielu skaitu cilvēku, nekad iepriekš nav iespējams paredzēt, cik ilgs laiks vienam pacientam tiks patērēts – stunda, divas vai trīs. Pārējo laiku jāpavada pie datora, apstrādājot pacientu datus, lai tiktu skaidrībā, kāds preparāts viņam nepieciešams. Tas atkal ir stundu darbs. Laiks paiet arī telefonsarunās ar pacientiem, ja viņiem steidzami nepieciešams padoms. Ja tā parēķina, ka šī par vizīti samaksātā nauda patiesībā ir samaksa par ārstēšanās

periodu līdz pat pusgadam vai gadam, kad pacients pie homeopāta atnāk otrreiz, tas nav dārgi. Tomēr tā ir, ka pie homeopāta pārsvarā nonāk pacienti ar hroniskām slimībām, kuri kaut kādā ziņā ir pat vīlušies tradicionālās medicīnas sniegtajā ārstēšanā. Tā teikt, ar parastām iesnām pie homeopāta atnāk reti. Kad cilvēks ir nonācis bezizejā, viņš meklēs alternatīvas.

Vai gripas laikā homeopāti jūt pacientu pieplūdumu tāpat kā ģimenes ārsti?

Jā, mums ir sezonāls darbs tieši tāpat kā ģimenes ārstiem.

Pret gripu ir jāvakcinējas?

Es neuzskatu, ka šo vakcīnu būtu jāierindo nepieciešamo vakcīnu sarakstā. Vakcīnas būtu jāuztver kā ārkārtīgi nopietna izvēle. Es kā homeopāte ļoti baidos par savu pacientu individuālajām reakcijām pēc vakcīnām, kas nebūt nav tūlītējas vai lokālas un ne vienmēr izpaužas uzreiz pēc potes saņemšanas pirmo 24 stundu laikā, kas ir saprotami. Es runāju par tiem gadījumiem, kad vakcīna ir ļoti nopietnu hronisku procesu palaidējmehānisms. Un te nu atkal – ne vienmēr vainot tajā var tieši vakcīnu, tikpat labi tas var būt cits process, tā pati pārslimotā gripa, pēc kuras var rasties komplikācijas un, piemēram, iestāties reimatoīdais poliartrīts. Tomēr arī vakcīna var spēlēt izšķirošu lomu dzīvē, kāda slimīga procesa manifestācijai. Man ir grūti saprast, kāpēc pie mūsdienu medicīnas situācijas Latvijā šobrīd visi jaundzimušie jāvakcinē pret B hepatītu, turpretim ļoti labi saprotu un atbalstu, ka, piemēram, ķirurgs, kam ir nepārtraukta saskare ar serozajiem un bioloģiski aktīvajiem šķīdumiem, ar asinīm, sevi no nevajadzīgas saslimšanas pasargā, vakcinējoties pret B hepatītu. Nesaprotu arī to, kādēļ grūtnieces būtu jāvakcinē pret gripu, pakļaujot lielum riskam. Prātīgāk taču būtu epidēmijas laikā izvēlēties neapmeklēt lielveikalus un masu pasākumus, dzīvot drošu dzīvesveidu.

Vai vakcinētam pacientam vispār vērts nākt pie homeopāta?

Protams, ir vērts, jo arī vakcinēti cilvēki slimo un arī vakcinācija var noritēt bez redzama tūlītēja kaitējuma. Lielākā daļa ir tādi, kas ir vakcinēti, bet mēs neko vēl nezinām par kaitējumu veselībai. Tomēr jautājumu par vakcinēšanu nedrīkst pozicionēt – vakcinēt vai tomēr nevakcinēt? Tas vienmēr ir politnekorekti. Uz šo jautājumu jāskatās korekti no medicīniskā viedokļa. Vakcinācijai jābūt skaidrai izvēlei un ne tikai ar skaidru vakcinēšanās kalendāru, bet arī skaidrām vadlīnijām. Tātad – jābūt saprotamam protokolam, kuri ir tie gadījumi, kad varam vakcinēt un zināt, ka riski būs minimāli, bet kad riski ir ārkārtīgi augsti un ir prātīgāk izdomāt citu veidu kā sevi pasargāt.

Jums tiešām šķiet, ka panākt šādu vadlīniju skaidrību ir iespējams?

Es ceru, ka jā, lai gan maz tam ticu, jo naudas spēks ir visu varens. Kaut gan... Pēdējā laikā Amerikas Pediātru asociācija ir paziņojusi, ka HPV vīrusa vakcīna ir ar smagām blaknēm. Izlasot šādu paziņojumu, gribas ticēt, ka mēs tiešām arvien racionālāk nākotnē skatīsimies un izvērtēsim lēmumus par vakcinēšanos.

Pret ko, jūsuprāt, jāvakcinējas pavisam noteikti?

Poliomielīts ir tā slimība, kas ir smaga ar sekundārām kroplībām riskanta saslimšana. Ja pret to ir vakcīna, kas no šāda riska pasargā, to vajag darīt.

Sakiet, vai jums nav grūti strādāt alternatīvās medicīnas nozarē, pret kuru sabiedrībai un daudziem mediķiem aizvien ir tik daudz aizspriedumu?

Nav grūti, jo es savā kabinetā sastopos tikai ar tiem, kuri ir izlēmuši mēģināt homeopātiju, tātad mums ir kopēja platforma. Turklāt daudzi mani pacienti ir arī tradicionālās medicīnas ārsti, bet... katrs jau patur tiesības uz savu viedokli.

Pacienti, kas pie jums nonāk, ir brīvi no maldīgiem priekšstatiem par homeopātiju?

Ir visādi. Ir tādi, kuri sadarbojas ar savu speciālistu, ģimenes ārstu un ir tādi, kas slēpj, ka viņi iet pie homeopāta. Man bija viens gadījums – sievietei ginekologs uzstādīja diagnozi, nozīmēja terapiju, ko viņa neievēroja, bet nāca pie homeopāta tas ir- pie manis. Uzsākam ārstēšanu, un pēc pusgada mums beidzot bija rezultāts. Sieviete atgriezās pie savas ginekoloģes, viņu vēlreiz izmeklēja un apstiprinājās, ka šis ir patiešām labi paveikta darba rezultāts. Diemžēl paciente ginekoloģei ne tikai neizstāstīja faktu, ka viņa ārsta nozīmētās zāles nelietoja, bet arī neatzinās, ka ir lietojusi homeopātiju. Tātad ir divi ārsti šīs pacientes dzīvē, kas nostādīti muļķa lomā – ginekologs, kas domā, ka viņa nozīmētā ārstēšana ir laba, un es, kura zinu, ka esmu izārstējusi, bet mans kolēģis ginekologs par to neko nezina.

Vai par to sirds tiešām nesāp?!

Sāp bezgalīgi! Taču man jāsaprot, ka paciente baidās no tā, ka ginekologs viņu izdzīs no kabineta, uzzinot, ka viņa ārstējusies homeopātiski. Turpretim laba sadarbība ir ar LOR speciālistiem bērnu ārstēšanā. Piemēram, mazais bieži slimo ar palielinātiem adenoīdiem. Ārstējam viņu homeopātiski, bet LORs ir tā objektīvā realitāte, kura verdikts man ir ārkārtīgi svarīgs. Vienā brīdī LORs man saka – brīnišķīgi, adenoīdi samazinājušies, tūska pazudusi, deguns elpo, dzirde laba – turpiniet! Lieliska sadarbība, jo homeopātam tiek iedots laiks, bet LORam nav jāoperē. Taču mēdz būt situācijas, kad pacienta stāvoklis nu jau ir tāds, ka ārstēt ar

homeopātiju vairs nav laika. Tad ir jāiet un jāārstē pēc tradicionālās medicīnas metodēm.

Kāpēc pati savulaik izvēlējāties specialitāti homeopātijā?

Mācoties augstskolā, es sapratu, ka lielākajai daļai hronisko saslimšanu ir viens aprakstīts algoritms. Lai kā šo slimību sauktu, visiem kopīgs tas, ka iemesli nezināmi, terapija simptomātiska, prognoze *pessima*. Bet man tas nederēja. Es taču gribēju glābt pasauli! Es apprecējos. Mans vīrs bija adatu terapeits, kurš man stāstīja par pavisam citu medicīnu, citām iespējām. Tās bija citas zināšanas un es sāku lasīt citas grāmatas. Trešā lieta bija mana personīgā pieredze. Sakarā ar sāpēm vīrs man iedeva homeopātiskās zāles un es par šo sūdzību aizmirsu uz daudziem gadiem. Ja ir iespējams tāds brīnums, ka hroniskas sāpes pāriet nakts laikā un vairs neatgriežas, tad man gribas uzzināt, kā pie tāda brīnuma tikt. Turpināju mācīties. Tikai jau citu medicīnu, kurā homeopātijas iespējamību skaidro un tā ir pierādīta.

Kur skeptiķiem meklēt un lasīt šos pierādījumus?

Redziet, homeopātija jau nav tikai ticība. Tas ir arī pasaules uzskats, holistiska pieeja dzīvei kopumā. Cilvēks spēj kaut ko sadzirdēt tikai tad, kad viņam pret šīm lietām vai procesiem ir zināma pietāte, ja viņš nav augstprātīgs, lielīgs un vismaz mazliet spējīgs pieļaut. Ja cilvēkam šī spēja ir, agrāk vai vēlāk viņa pasaules uzskats paplašinās un rodas iespēja uzzināt kaut ko jaunu. Te nav runa tikai par homeopātiju, bet visu jauno. Savukārt izglītotiem jābūt viena iemesla dēļ – lai mēs katrs varētu dzīvot labāk.

Skeptiķim homeopātija vispār būs iedarbīga?

Protams! Homeopātijai nav nekāda sakara ar ticību. Savu suni ārstēju homeopātiski! Bija skaista vasara, bet līdz šim tik priecīgais suns pēkšņi no rīta ir slābans un kļūst arvien šļauganāks. Ieceļu suni mašīnā, aizvedu pie vetārsta, tur izpilina fizioloģisko šķīdumu, bet joprojām nav ne diagnozes, ne uzlabojuma. Pēv pāris stundām sataustu uz vienas kājiņas viņam pamatīgu bumbuli. Skaidrs, kaut kas sunim iekodis. Kamēr mērojām apmēram 90km garo ceļu no laukiem uz Rīgu atkal pie vetārsta, mana meita visu laiku deva sunim ar Api. Kad tikām pie vetārsta, viņš brīnījās, ko mēs īsti no viņa vēlamies. Stundas laikā suns bija pilnībā vesels, skrēja, priecājās.

Tas, ka kāds homeopātijai netic un saka – tā nevar būt, tā ir tikai viņa prāta konstrukcija un, jā – arī viņa tiesības. Tomēr homeopātija palīdz kā zīdaiņiem, tā dzīvniekiem, tāpat arī skeptiķiem. Tikai jāatgādina vēlreiz, ka homeopātija nav

tautas medicīna, tējas, tā nav ne ārstēšana ar kliņģerīšu tinktūru vai baldrejāņiem. Homeopātija ir atsevišķa medicīnas nozare, kurā lieto savādākas zāles, nekā mums ierasts.